مجله علمی پژوهش درعلوم انسانی و مطالعات اجتماعی، شماره ۱۳ ، پاییز ۱۳۹۷، جلد اول، ص ۳۲- ۲۵
http://www.jhss.ir

مجله علمی پژوهش در علوم انسانی و مطالعات اجتماعی (سال چهارم)
شماره ۱۳ / پاییز ۱۳۹۷ / ص ۳۲- ۲۵

تحلیل عوامل انگیزشی مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی بیرون مدرسه

حسین افلاکی فرد [۱]، ناصره طیبی خرّم[۲]
[۱] استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، فارس، ایران
[۲] دانشجو کارشناسی ارشد، علوم ورزشی، دبیر آموزش و پرورش

نام و نشانی ایمیل نویسنده مسئول:
حسین افلاکی فرد
h.a.f.1352@gmail.com

چکیده

هدف از این پژوهش، تحلیل عوامل انگیزشی دانش‌آموزان شرکت‌کننده در فعالیت‌های ورزشی بیرون مدرسه می‌باشد. پژوهش حاضر از نوع، توصیفی است که به روش پیمایشی و با استفاده از پرسش‌نامه انجام شده است و همچنین از نظر هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان خرم بید می‌باشد که حدوداً ۶۰۰ نفر برآورد گردید (N =۶۰۰) که از این بین تعداد ۲۳۴ نفر با استفاده از جدول مورگان و به روش تصادفی به‌عنوان نمونه انتخاب شدند که از این بین تعداد ۱۳۸ نفر سابقه فعالیت بیرون از مدرسه را داشتند و پرسش‌نامه آن‌ها مورد تجزیه‌وتحلیل آماری قرار گرفت (n =۱۳۸). ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش پرسش‌نامه عوامل انگیزشی طهماسبی (۱۳۹۱) مربوط به انگیزه مشارکت در فعالیت‌های بیرون از مدرسه شامل ۲۴ سؤال و ۴ بعد (پیشرفت در مهارت، کسب سلامتی، رقابت ورزشی و عضویت در باشگاه‌های ورزشی، عوامل محیطی) می‌باشد که روایی آن‌ها توسط چند نفر از صاحب‌نظران تربیت‌بدنی و اساتید مورد بررسی و تأیید قرار گرفت و پایایی آن‌ها با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۸ ذکر گردید. جهت تجزیه‌وتحلیل داده‌های آماری در این پژوهش از شاخص‌های فراوانی، میانگین و درصد و آزمون‌های آماری کلمو گروف اسمیرنف، آزمون t و آزمون فریدمن استفاده گردید. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که عوامل پیشرفت در مهارت، کسب سلامتی، رقابت ورزشی و عضویت در باشگاه‌های ورزشی و عوامل محیطی نقش جذب کننده در مشارکت فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان دارند و همچنین مشخص شد که پیشرفت در مهارت مهم‌ترین عامل و رقابت ورزشی و عضویت در باشگاه‌ها کم‌اهمیت‌ترین عامل می‌باشد.

واژگان کلیدی: عوامل انگیزشی، مشارکت دانش‌آموزان، فعالیت بدنی، بیرون مدرسه

مقدمه

رشد فزاینده ورزش در دو دهه اخیر، آن را به یکی از صنعت‌های فعال در قرن حاضر تبدیل کرده است. چنان‌که در میان علوم مختلف، تربیت‌بدنی و علوم ورزشی طی سال‌های اخیر در عرصه علم و دانش دستخوش تحولات چشم‌گیری شده است. در این خصوص هر یک از قلمروهای علوم اجتماعی مانند روانشناسی، جامعه‌شناسی، مدیریت به‌موازات علوم فیزیولوژیکی و ورزش در رقابت با یکدیگر، سعی در کشف نایافته‌ها، ارائه راه‌حل‌ها و خدمت‌رسانی بهتر به مخاطبان خود دارند (خبیری، ۱۳۸۳). از طرفی در دنیای کنونی رشد تکنولوژی، صنعت و ماشینی شدن کارها، حرکت را از انسان بخصوص قشر دانش‌آموز سلب نموده است و باعث کاهش فعالیت جسمانی در محیط کار، خانه و حتی در طی اوقات فراغت گردیده است. بعلاوه اکثر دانش‌آموزان بیشتر وقت خود را صرف مطالعات درسی کرده و در اوقات فراغت خود زمان کمتری را به فعالیت بدنی اختصاص می‌دهند که این امر در درازمدت مشکلات جسمی و روانی بی‌شماری را برای آنان به بار خواهد آورد (طهماسبی، ۱۳۹۱).

ازآنجاکه زیربنای سلامتی در هر جامعه در دوره کودکی و نوجوانی پایه‌ریزی می‌شود لذا دانش‌آموزان به‌عنوان قشری که آینده هر جامعه به آن‌ها وابسته است مورد توجه قرار می‌گیرند. در این میان مهیا کردن شرایط بهینه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و روانی برای مشارکت آن‌ها در فعالیت‌های بدنی و ورزشی در مدرسه و خارج از مدرسه اهمیت خاصی پیدا می‌کند که به‌طورکلی در میزان مشارکت افراد در فعالیت‌های بدنی مؤثر می‌باشند (جوان،۱۳۷۶).

فعالیت‌های بدنی و ورزش علاوه بر حفظ سلامتی می‌تواند موجب عادات مثبت افراد به فعالیت‌های سالم در اوقات فراغت شود و کارایی جسمانی، روانی و اجتماعی آن‌ها را بالا ببرد. اهداف مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی و ورزشی با توجه به دوره تحصیلی و سن شرکت‌کننده متفاوت است اگرچه نتیجه کلی و آرمانی تربیت‌بدنی و ورزش آمادگی و سلامتی است، ولی هر یک از برنامه‌های متنوع حرکتی مورد استفاده در روند حرکتی بر رفتارهای شناختی، عاطفی و به‌ویژه روانی حرکتی او تأثیر می‌گذارد و به دنبال پیامد و دستاورد خاصی است. پی گیری و استمرار فعالیت‌های بدنی و حرکتی از طرف یادگیرنده پیامد عمومی دیگری است که می‌توان برای برنامه‌ها در نظر گرفت. تربیت و پرورش فرد در کنار تربیت حرکتی و ورزشی در کلیه فرایندهای آموزشی یک اصل کلی و تعهد اخلاقی برای معلمین و مربیان است. دانش‌آموزان با شرکت در فعالیت‌های بدنی و ورزشی، برخی از نیازهای فطری و درونی خود را ارضاء می‌کنند و ارضای این نیازها یکی از اهداف مهم شرکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی، هنری و تفریحی است. با شناخت این نیازها می‌توان در هر سن و دوره تحصیلی برنامه درسی، روش تدریس، مدیریت کلاس و سایر رفتارهای آموزشی را به‌طور متناسب تغییر داد. حتی در نیل به اهداف اختصاصی تربیت‌بدنی و تعیین اولویت آن‌ها در دوره‌های تحصیلی، بررسی این ویژگی‌ها و نیازها ملاک قرار می‌گیرد (رمضانی نژاد ۱۳۸۲).

یکی از موضوعاتی که در چند سال اخیر توجه بسیاری از متخصصان تربیت‌بدنی را به خود جلب کرده است، بحث انگیزش برای انجام فعالیت‌های بدنی در بین اقشار مختلف جامعه می‌باشد. دراین‌بین دانش‌آموزان قشری از جامعه هستند که انتظار می‌رود با علاقه‌مندی در فعالیت‌های ورزشی شرکت کنند. دانش‌آموزان که بخش اعظمی از ساعات زندگی خود را در مدرسه سپری می‌کنند، ازاین‌رو یکی از محورهای اصلی در توضیح رفتارهای دانش‌آموزان به‌منظور گسترش فعالیت‌های ورزشی، شناسایی و شناخت انگیزه آن‌ها است (ولفورد[1]، ۲۰۰۱).

انگیزش اصلی‌ترین عنصر شخصیت انسان است. این خصیصه فعالیت‌های انسان را هدایت می‌کند و سبب می‌شود که فرد کم‌وبیش فعال باشد. بدون وجود میل برای موفقیت، دیگر توانایی‌ها و خصیصه‌های روان‌شناختی تأثیر آن‌چنانی روی عملکرد موفق افراد ندارند (سینگ و ساینی[2]، ۲۰۱۳). انگیزه مشارکت در فعالیت‌های بدنی یکی از موارد قابل‌تأمل در دانش‌آموزان می‌باشد، زیرا به تفاوت‌های فردی برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی می‌پردازد و بسته به تفاوت‌های فردی و رشته‌های مختلف ورزشی و نوع انگیزش افراد جهت مشارکت در فعالیت‌های ورزشی اهمیت خاصی پیدا می‌کند (گیل[3]،۱۹۹۹)؛ بنابراین می‌توان گفت انگیزش یکی از اصلی‌ترین موضوعات در روانشناسی ورزشی است، زیرا با اصل شرکت کردن و شرکت نکردن در ورزش و با انتخاب نوع ورزش و میزان تلاش و مداومت برای پیشرفت در آن سروکار دارد (واعظ موسوی، ۱۳۸۷).

فعالیت‌های بدنی و ورزش علاوه بر حفظ سلامتی می‌تواند موجب عادات مثبت افراد به فعالیت‌های سالم در اوقات فراغت شود و کارایی جسمانی، روانی و اجتماعی آن‌ها را بالا ببرد. اهداف مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی و ورزشی با توجه به دوره تحصیلی و سن شرکت‌کننده متفاوت است اگرچه نتیجه کلی و آرمانی تربیت‌بدنی و ورزش آمادگی و سلامتی است، ولی هر یک از برنامه‌های متنوع حرکتی مورد استفاده در روند حرکتی بر رفتارهای شناختی، عاطفی و به‌ویژه روانی حرکتی او تأثیر می‌گذارد و به دنبال پیامد و دستاورد خاصی است. پی گیری و استمرار فعالیت‌های بدنی و حرکتی از طرف یادگیرنده پیامد عمومی دیگری است که می‌توان برای برنامه‌ها در نظر

[1].Welford
[2]. Singh & Saini
[3].Gill

گرفت. تربیت و پرورش فرد در کنار تربیت حرکتی و ورزشی در کلیه فرایندهای آموزشی یک اصل کلی و تعهد اخلاقی برای معلمین و مربیان است. دانش‌آموزان با شرکت در فعالیت‌های بدنی و ورزشی، برخی از نیازهای فطری و درونی خود را ارضاء می‌کنند و ارضای این نیازها یکی از اهداف مهم شرکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی، هنری و تفریحی است. با شناخت این نیازها می‌توان در هر سن و دوره تحصیلی برنامه درسی، روش تدریس، مدیریت کلاس و سایر رفتارهای آموزشی را به‌طور متناسب تغییر داد. حتی در نیل به اهداف اختصاصی تربیت‌بدنی و تعیین اولویت آن‌ها در دوره‌های تحصیلی، بررسی این ویژگی‌ها و نیازها ملاک قرار می‌گیرد (رمضانی نژاد ۱۳۸۸).

بااین‌حال یافتن علل گرایش به ورزش در دانش‌آموزان مسئله مهمی است چون پی بردن به این علل فقط از طریق شناسایی انگیزه‌های مشارکت ورزشی میسر خواهد شد. طبق تحقیقات انجام شده دانش‌آموزان با اهداف و انگیزه‌های مختلفی در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌کنند که بهبود و یادگیری مهارت (استادیولیس و همکاران[1]،۲۰۰۱)، کنترل وزن (کویولا[2]،۱۹۹۹)، لذت بردن از ورزش و جلب توجه (لی یو و همکاران[3]،۲۰۱۱)، رقابت، هیجان و تخلیه انرژی (فتحی،۱۳۸۸) و غیره را می‌توان جزء این اهداف برشمرد. همچنین مازیاری و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی تحت عنوان مقایسه انگیزش شرکت دانش‌آموزان مقطع راهنمایی و متوسطه در تمرینات کشتی نشان داد که دانش‌آموزان مقطع راهنمایی در مؤلفه گروه‌گرایی و دانش‌آموزان مقطع متوسطه در مؤلفه یادگیری مهارت بیشترین نمره را کسب کردند. محرم زاده و همکاران (۱۳۹۱) عوامل مؤثر در گرایش جوانان ۱۶ تا ۲۰ ساله به کشتی در شهر زنجان را ارزش ذاتی ورزش کشتی به‌عنوان مهم‌ترین عامل و یکی از افراد خانواده کمتر تأثیر را در گرایش افراد به ورزش کشتی بیان کردند و در بین انگیزه‌های مشارکت یادگیری بیشتر مهارت‌ها و تکنیک‌های کشتی مهم‌ترین انگیزه مشارکت افراد برشمردند. میشل و همکاران[4] (۲۰۱۱)، در تحقیقی با عنوان میزان شرکت در فعالیت‌های بدنی درون و بیرون مدرسه در مدارس متوسطه هفتم و هشتم آمریکا انجام دادند و نشان دادند که سطوح مشارکت در ورزش‌های داخل مدارس نسبت به ورزش‌های بیرون مدرسه در تمامی دوره‌های مورد مطالعه بیشتر بوده است. همچنین لی یو و همکاران[5] (۲۰۱۱)، انگیزه‌های شرکت دانشجویان در فعالیت‌های ورزشی را پنج مؤلفه انگیزشی (رقابت‌طلبی، کسب لذت، جلب‌توجه، تناسب‌اندام و تعامل اجتماعی) در فعالیت‌های حرکتی و ورزشی دانست.

با توجه به این‌که ورزش‌های تحت حمایت مدارس به‌عنوان یکی از محبوب‌ترین و مؤثرترین راه‌های افزایش سطوح فعالیت‌های بدنی در دانش‌آموزان می‌باشد اما به دلیل برخی از محدودیت‌ها مانند کمبود امکانات و فضاهای ورزشی و همچنین محدودیت زمان انجام فعالیت‌های ورزشی باید به فعالیت‌های بدنی در بیرون از مدرسه نیز توجه شود. لذا باید مهم‌ترین عوامل انگیزشی دانش‌آموزان برای انجام فعالیت‌های بدنی در بیرون مدرسه شناسایی شود، بنابراین لازم است پژوهشی در این رابطه انجام گردد تا با شناسایی مهم‌ترین انگیزه شرکت در فعالیت‌های بدنی زمینه را برای حضور بیشتر و پررنگ‌تر دانش‌آموزان در این‌گونه فعالیت‌ها فراهم آورد. با توجه به موارد گفته شده و روشن بودن اهمیت ورزش در بین اقشار مختلف جامعه بخصوص دانش‌آموزان، فراهم آوردن زمینه‌های لازم برای انجام فعالیت‌های ورزشی در بین دانش‌آموزان ضروری به نظر می‌رسد. برای فراهم آوردن این زمینه‌ها باید انگیزه‌هایی که باعث شرکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی می‌شود، شناسایی گردد تا دانش‌آموزان بتوانند با توجه به علایق خود به انجام فعالیت‌های بدنی بپردازند؛ لذا هدف این پژوهش تحلیل عوامل انگیزشی مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی بیرون مدرسه می‌باشد.

روش‌شناسی

هدف از این پژوهش، تحلیل عوامل انگیزشی مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی بیرون مدرسه می‌باشد. پژوهش حاضر از نوع، توصیفی است که به روش پیمایشی و با استفاده از پرسش‌نامه انجام شده است و همچنین از نظر هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان خرم بید می‌باشد که حدوداً ۶۰۰ نفر برآورد گردید (N =۶۰۰) که از این بین تعداد ۲۳۴ نفر با استفاده از جدول مورگان و به روش تصادفی به‌عنوان نمونه انتخاب شدند که از این بین تعداد ۱۳۸ نفر سابقه فعالیت بیرون از مدرسه را داشتند و پرسش‌نامه آن‌ها مورد تجزیه‌وتحلیل آماری قرار گرفت (n =۱۳۸). ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش پرسش‌نامه عوامل انگیزشی طهماسبی (۱۳۹۱) مربوط به انگیزه مشارکت در فعالیت‌های بیرون از مدرسه شامل ۲۴ سؤال و ۴ بعد (پیشرفت در مهارت، کسب سلامتی، رقابت ورزشی و عضویت در باشگاه‌های ورزشی، عوامل محیطی) می‌باشد که هر سؤال به‌وسیله مقیاس پنج ارزشی لیکرت اندازه‌گیری می‌شود. روایی پرسش‌نامه توسط چند نفر از صاحب‌نظران تربیت‌بدنی و اساتید موردبررسی و تأیید قرار گرفت و پایایی آن‌ها با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۸ ذکر گردید. پس از استخراج و دسته‌بندی اطلاعات جمع‌آوری شده، از نرم‌افزار

1.Stadules
2.Kavivla
3.li u et al
4. Michael & at al
5..Leu & et al

spss نسخه ۲۲ برای توصیف داده‌ها استفاده شد و بر حسب نیاز سؤالات تحقیق، از شاخص‌های فراوانی، میانگین و درصد و آزمون‌های آماری کلموگروف اسمیرنف، آزمون t و آزمون فریدمن جهت تجزیه‌وتحلیل داده‌ها استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

جدول شماره ۱- ویژگی‌های جمعیت شناختی

متغیرها	گروه‌ها	فراوانی	درصد فراوانی
سن	۱۳ سال و پایین‌تر	۳۰	۲۱/۷۴
	۱۴ سال	۴۶	۳۳/۳۳
	۱۵ سال و بالاتر	۶۲	۴۴/۹۳
پایه تحصیلی	هفتم	۳۴	۲۴/۶۴
	هشتم	۵۱	۳۶/۹۶
	نهم	۵۳	۳۸/۴۰
سطح فعالیت درون مدرسه	تیم کلاسی	۶۸	۴۹/۲۸
	تیم مدرسه	۴۳	۳۱/۱۶
	تیم شهرستانی و بالاتر	۲۷	۱۹/۵۶
سطح فعالیت بیرون مدرسه	باشگاهی	۹۶	۶۹/۵۶
	تیم های منطقه‌ای و شهرستانی	۳۹	۲۸/۲۶
	تیم های استانی و بالاتر	۳	۲/۱۸

نتایج جدول شماره (۱) حاکی از آن است که بر اساس سن ۴۵ درصد از افراد شرکت‌کننده در تحقیق ۱۵ سال و بالاتر، ۳۳ درصد ۱۴ سال و ۲۲ درصد از دانش‌آموزان ۱۳ سال و پایین‌تر سن داشتند، بر اساس پایه تحصیلی بیشترین درصد فراوانی یعنی ۳۸ درصد مربوط به پایه نهم و کمترین فراوانی با ۲۵ درصد مربوط به پایه هفتم می‌شد، بر اساس سطح فعالیت درون مدرسه حدود ۴۹ درصد از دانش‌آموزان دختر عضو تیم های کلاسی بودند و تنها ۲۰ درصد از آن‌ها در تیم های شهرستانی و یا بالاتر عضو بودند و همچنین بر اساس سطح فعالیت بیرون از مدرسه حدود ۷۰ درصد در سطح باشگاه‌های محلی فعالیت داشتند و ۲۸ درصد عضو تیم های سطح شهرستان و تنها ۲ درصد سابقه فعالیت در سطح استانی را نیز داشتند.

جدول شماره ۲- نتایج آزمون t برای تعیین میزان تأثیر عوامل انگیزشی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	Test value	درجه آزادی	T مشاهده‌شده	سطح معنی‌داری
پیشرفت در مهارت	۳/۷۴۶	۰/۷۶۳	۳	۱۳۷	۱۵/۳۷۸	**۰/۰۰۱**
کسب سلامتی	۳/۵۳۲	۰/۶۲۴	۳	۱۳۷	۹/۶۰۲	**۰/۰۰۱**
رقابت ورزشی و عضویت در باشگاه‌ها	۳/۲۱۳	۱/۰۰۲	۳	۱۳۷	۶/۲۳۶	**۰/۰۰۱**
عوامل محیطی	۳/۱۶۷	۰/۷۴۲	۳	۱۳۷	۳/۴۱۲	**۰/۰۰۱**

جهت بررسی عوامل انگیزشی جهت حضور دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۲ ذکر گردید. با توجه به نتایج جدول شماره ۲ مشخص شد که عوامل پیشرفت در مهارت، کسب سلامتی، رقابت ورزشی و

عضویت در باشگاه‌ها و عوامل محیطی با توجه به میزان t و سطح معناداری (p<۰/۰۵) مشاهده شده، نقش جذب‌کننده در مشارکت فعالیت‌های بدنی بیرون از مدرسه دانش‌آموزان دارند.

جدول شماره ۳- نتایج آزمون فریدمن در مورد رتبه‌بندی مؤلفه‌های درونی تأثیرگذار در عوامل انگیزشی

متغیر	حجم نمونه	مقدار آماره	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
عوامل انگیزشی	**۱۳۸**	**۱۷۳/۰۲۲**	**۴**	**۰/۰۰۱**

جدول شماره ۴- نتایج آزمون فرید من در مورد رتبه‌بندی تأثیرگذاری عوامل انگیزشی

اولویت	عوامل انگیزشی	میانگین رتبه‌ای
۱	پیشرفت در مهارت	۳/۹۲
۲	کسب سلامتی	۳/۶۵
۳	رقابت ورزشی و عضویت در باشگاه‌ها	۳/۲۲
۴	عوامل محیطی	۳/۳۱

جهت اولویت‌بندی عوامل انگیزشی مشارکت ورزشی دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی درون مدرسه از آزمون فریدمن استفاده گردید که نتایج آن در جداول ۳ و ۴ آورده شده است و با توجه به سطح میانگین مشاهده شده مشخص شد که از دیدگاه پاسخ‌دهندگان پیشرفت در مهارت با میانگین ۳/۹۲ مهم‌ترین عامل و کسب سلامتی و عوامل محیطی در اولویت‌های بعدی و در نهایت عامل رقابت ورزشی و عضویت در باشگاه‌ها با میانگین ۳/۲۲ کم‌اهمیت‌ترین عامل می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف تحقیق حاضر تحلیلی عوامل انگیزش مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی بیرون از مدرسه می‌باشد. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌های تکمیل‌شده توسط آزمودنی‌ها و تجزیه‌وتحلیل داده‌ها با روش آماری مناسب مشخص شد از لحاظ سنی ۴۵ درصد از دانش‌آموزان در تحقیق ۱۵ سال و بالاتر، ۳۳ درصد ۱۴ سال و ۲۲ درصد از دانش‌آموزان ۱۳ سال و پایین‌تر سن داشتند، بر اساس پایه تحصیلی بیشترین درصد فراوانی یعنی ۳۸ درصد دانش‌آموزان مربوط به پایه نهم و کمترین فراوانی با ۲۵ درصد مربوط به پایه هفتم می‌شد، بر اساس سطح فعالیت درون مدرسه حدود ۴۹ درصد از دانش‌آموزان دختر عضو تیم های کلاسی بودند و تنها ۲۰ درصد از آن‌ها در تیم های شهرستانی و یا بالاتر عضو بودند و همچنین بر اساس سطح فعالیت بیرون از مدرسه حدود ۷۰ درصد در سطح باشگاه‌های محلی فعالیت داشتند و ۲۸ درصد عضو تیم های سطح شهرستان و تنها ۲ درصد سابقه فعالیت در سطح استانی را نیز داشتند.

همچنین نتایج حاصل از آزمون فرضیات نشان داد که عوامل پیشرفت در مهارت، کسب سلامتی، رقابت ورزشی و عضویت در باشگاه‌ها و عوامل محیطی نقش جذب‌کننده در مشارکت فعالیت‌های بدنی بیرون از مدرسه دانش‌آموزان دختر شهرستان خرم بید دارند، یافته‌های تحقیق نشان داد انگیزه پیشرفت در مهارت، نقش جذب‌کننده در فعالیت بدنی دانش‌آموزان دارد. نتایج این تحقیق با تحقیقات تکنیک و همکاران (۱۳۹۱)، که تحقیقی با عنوان مقایسه انگیزه شرکت در تمرینات کشتی بین جوانان و نوجوانان شهر تهران انجام داد، نتایج نشان داد که جوانان در مقایسه با نوجوانان در مؤلفه‌های مقام‌طلبی، رقابت‌طلبی، بهبود مهارت و گروه‌گرایی از مؤلفه‌های PMQ نمرات بهتری کسب کرده‌اند. این در حالی است که نوجوانان نیز در مؤلفه‌های تخلیه انرژی، تعلق به دوستان و افراد مهم نمرات بهتری نسبت به جوانان کسب کرده‌اند.، همچنین با تحقیق مازیاری و همکاران (۱۳۹۱)، که پژوهشی تحت عنوان، مقایسه انگیزش شرکت دانش‌آموزان مقطع راهنمایی و متوسطه در تمرینات کشتی: مطالعه موردی دانش‌آموزان شهرستان بوکان انجام داد که یافته‌های آن نشان داد که دانش‌آموزان مقطع راهنمایی در مؤلفه گروه‌گرایی و دانش‌آموزان مقطع متوسطه در مؤلفه یادگیری مهارت بیشترین نمره را کسب کردند.

همچنین یافته‌های تحقیق نشان داد انگیزه کسب سلامتی، نقش جذب‌کننده در فعالیت بدنی دانش‌آموزان دارد که این نتایج، با یافته‌های تحقیق رسولی و همکاران (۱۳۹۰)، انگیزه‌های ورزش کردن سالمندان شهر تهران را به ترتیب سلامت جسمی، بودن با دوستان، آرامش روانی کنترل وزن و تناسب‌اندام معرفی کرد و همچنین با نتایج تحقیق مظفری و همکاران (۱۳۸۹)، صالحی و همکاران (۱۳۸۹) رمضانی نژاد و همکاران (۱۳۸۸)، که انگیزه‌هایی همچون: کسب سلامتی و آمادگی جسمانی، لذت و نشاط در اولویت اول و انگیزه‌ی بهبود روابط شغلی و زندگی، پیشگیری و درمان بیماری‌ها، تعامل اجتماعی در اولویت‌های بعدی جهت شرکت در فعالیت‌های ورزش همگانی عنوان شد، همخوان می‌باشد ولی با تحقیق پیفر و پات (۲۰۰۷) کاماردین و فازی (۲۰۰۷) که لذت بردن از تمرین و کاهش استرس و فشار را اصلی‌ترین دلایل مشارکت دانشجویان دختر و پسر در فعالیت‌های حرکتی و ورزشی می‌داند ناهمخوان می‌باشد که دلیل احتمالی این ناهمخوانی نیز می‌تواند جامعه آماری تحقیق باشد چراکه جامعه‌ی هدف در تحقیق کاماردین و فازی دانشجویان بودند نه دانش‌آموزان. از دیگر یافته‌های پژوهش این بود که انگیزه رقابت ورزشی و عوامل محیطی نیز، نقش جذب‌کننده در فعالیت بدنی دانش‌آموزان دارند که این یافته‌ها با یافته‌های بهرام و شفیعی زاده (۱۳۸۴)، که مهم‌ترین انگیزه‌های دانش‌آموزان مقاطع راهنمایی و متوسطه شهر تهران در فعالیت‌های ورزشی، پیشرفت، رقابت‌طلبی، مهارت، آمادگی جسمانی، افراد مهم، گروه‌گرایی، کسب شادی، هیجان خواهی و تخلیه انرژی عنوان کردند همخوان می‌باشد. با توجه به نتایج تحقیق می‌توان ادعا کرد که استمرار و افزایش شدت و مدت فعالیت بدنی دانش‌آموزان، ناشی از انگیزه زیاد آنان است. اینکه دانش‌آموزان با انگیزه-های زیاد در فعالیت‌های ورزشی مشارکت می‌کنند ولی میزان فعالیت بدنی آن‌ها در درون مدرسه کمتر است، نشان می‌دهد که ارائه برنامه‌ها و تسهیلات ورزشی از جانب آموزش‌وپرورش برای آینده‌سازان کشور که سلامت جسمانی و روانی آن‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، کمرنگ بوده و توجه ویژه نشده است. با توجه به مبانی نظری و پیشینه‌های تحقیق مبنی بر رابطه مثبت انگیزه با میزان فعالیت بدنی و تأثیر محدودیت‌هایی از قبیل کمبود امکانات و فعالیت‌های فوق‌برنامه بر کاهش انگیزه دانش‌آموزان، لذا اگر راهکاری از جانب آموزش‌وپرورش اتخاذ نشود، همین میزان فعالیت بدنی دانش‌آموزان روز به روز کاهش خواهد یافت و سلامتی جسمی و روانی آینده‌سازان کشور به مخاطره خواهد افتاد، لذا مسئولین ورزش مدارس کشور باید برای این قشر از جامعه با توجه به نیازها، علائق و انگیزه‌ای آن‌ها برنامه‌ریزی نمایند تا شاهد مشارکت گسترده آن‌ها در فعالیت‌های ورزشی باشیم.

مراجع

۱. تکنیک، خاطره؛ خدایی، وحید؛ اکبر نژاد، علی؛ حمایت طلب، رسول (۱۳۹۱). مقایسه انگیزه شرکت در تمرینات کشتی بین جوانان و نوجوانان شهر تهران. مجموعه مقالات اولین همایش ملی علم و کشتی ۱۹ و ۳۰ اردیبهشت. دانشگاه علامه طباطبایی.

۲. خبیری، محمود (۱۳۸۳). مقایسه وضعیت باشگاه های منتخب از کشورهای ژاپن، کره جنوبی امارات و ترکیه. طرح پژوهشی. پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.

۳. رسولی، سید مهدی؛ مرسل، باقر؛ تندنویس؛ فریدون (۱۳۹۰). توصیف انگیزه حضور سالمندان شهر تهران در فعالیت‌های فراغتی و تفریحی. دومین همایش ملی تخصصی مدیریت ورزشی.۱۹ و ۲۰ خرداد (۱۳۹۰). دانشگاه صنعتی شاهرود.

۴. رمضانی نژاد، رحیم؛ رحمانی نیا، فرهاد؛ تقوی تکیار، امیر (۱۳۸۸). بررسی انگیزه¬های شرکت کنندگان در ورز¬ش های همگانی در فضاهای روباز. مجله مدیریت ورزشی، شماره ۲، صص ۱۹-۵.

۵. رمضانی نژاد، رحیم؛ محبی، حمید؛ دمیرچی، ارسلان (۱۳۸۸). مقایسه دیدگاه¬ها و انگیزه¬های دانشجویان ورزشکار ایرانی و غیرایرانی درباره فعالیت¬های بدنی و ورزشی. نشریه مدیریت ورزشی. شماره ۳، صص ۱۸۲-۱۶۷.

۶. صالحی، لیلی؛ تقدیسی، محمدحسین؛ قاسمی، همایون؛ شکروش، بهجت (۱۳۸۹). بررسی عوامل تسهیل کننده و بازدارنده انجام فعالیت فیزیکی در سالمندان شهر تهران. مجله تخصصی اپیدمیولوژی ایران:(۱۳۸۹)، دوره ۶، شماره ۲: صفحات ۱۵-۷.

۷. فتحی، سروش (۱۳۸۸). تبیین جامعه شناختی مشارکت ورزشی دانشجویان. پژوهش نامه علوم اجتماعی. سال سوم، شماره ۴، صص ۱۷۳-۱۴۵.

۸. گیل، دایان (۱۹۹۹). پویایی های روانشناختی در ورزش، ترجمه خواجوند، نورعلی (۱۳۸۳). انتشارات: کوثر. تهران.

۹. مازیاری، محمد؛ کاشف، میر محمد؛ عراقی، محسن (۱۳۹۱). انگیزش شرکت دانش‌آموزان مقطع راهنمایی و متوسطه در تمرینات کشتی: مطالعه موردی دانش‌آموزان شهرستان بوکان. مجموعه مقالات اولین همایش ملی علم و کشتی ۱۹ و ۳۰ اردیبهشت (۱۳۹۱). دانشگاه علامه طباطبایی.

۱۰. محرم زاده، مهرداد؛ حق پرست، سکینه؛ اکبری، موناک؛ اشرفی، سعید (۱۳۹۱). بررسی عوامل موثر در گرایش جوانان ۱۶ تا ۲۰ ساله به کشتی در شهر زنجان. مجموعه مقالات اولین همایش ملی علم و کشتی ۱۹ و ۳۰ اردیبهشت، دانشگاه علامه طباطبایی

۱۱. مظفری، امیر احمد؛ کلاته آهنی، کامیار؛ شجیع، امیررضا؛ هادوی، فریده (۱۳۸۹). توصیف نگرش و گرایش مردم به فعالیت‌های حرکتی و ورزشی در جمهوری اسلامی ایران. نشریه المپیک، شماره ۱، پیاپی ۴۹، صص ۸۱-۶۹.

۱۲. واعظ موسوی، سید محمد کاظم؛ مسیبی، فتح الله (۱۳۸۷). روانشناس ورزشی، تهران، انتشارات سمت.

13. Kamarudin,K.Fauzee.M.S. (2007).“Attitudes Toward physical among college students”. Pakistan journal of psychological research، summer: 22، academic research library pp.43.

14. Koivula,N(1999).Sport Participation:Differences In Motivation And Actual Participation Due To Gender Trping.Jurnal Of Sport Behavior.Vol22(3),pp360-376.

15. Leu, Wenhao, Wei Bian, and Li Yan. Perceived Competence, Motivation, and Physical Activity Participation Among College Students. The Preliminary Program for 2011 AAHPERD National Convention and Exposition, (March 29-April 2, 2011).

16. Singh, D. & Saini, S. (2013). Sports achievement motivation among wrestlers and judokas- a comparative study. International Journal of Behavioral Social and Movement Sciences, 2 (1), 70-75.

17. Stadulis, R. Neal-Barnett, A. McCracken,M. and et al. (2001). Winning versus playing: Children s preferences for and perceptions of the competitive setting.Journal Sport & Exercise Psychology (JSEP), Supplement,23(37): 39-69.

18. Welford A.T (2001) Individual Motivation And Parental Influence On Adolescents' Experiences Of Interest In Free Time:A Longitudinal Examination.Journal Of Youth And Adolescence, Vol 35,No3,Pp,359-372.